

Kolik stojí život?

Způsobením smrti blízké osoby vzniká pozůstalým nárok na peněžité odškodnění stejně jako v případě, dojde-li ke škodě na zdraví. Jak vysokou cenu života vyměřuje česká legislativa a na co všechno máte nárok v případě, že vám někdo způsobí úraz?

Vznik škody se kromě újmy na majetku nahrazuje i v případě, že událost negativně zasáhla do osobněprávních vztahů poškozeného. Projevovat se škoda může například vytrpěním bolesti nebo ztížením společenského uplatnění, kdy osoba již nemůže vykonávat běžné životní úkony a plně uspokojovat životní nebo společenské potřeby a úkoly. Velikost náhrady za škodu na zdraví je určen § 442 občanského zákoníku a vyhláškou č. 440/2001 Sb.

V některých případech může výslednou náhradu škody soud přiměřeně snížit. V takových situacích přihlíží ke způsobu, jakým ke škodě došlo a k osobním a majetkovým poměrům osoby, která škodu způsobila. Snížení není možné provádět, pokud se jednalo o úmyslný čin.

Na jaké náhrady máte nárok

V případě škody na zdraví máte právo nárokovat tyto náhrady:

- náhrada za ztrátu na výdělku po dobu a po skončení pracovní neschopnosti
- náhrada za ztrátu na důchodu
- náhrada nákladů léčení a pohřbu
- odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění
- jednorázové odškodnění pozůstalých při usmrcení osoby blízké
- náhrada nákladů na výživu pozůstalých

Náhrada za ztrátu výdělku po dobu a po skončení pracovní neschopnosti

Pokud jste kvůli cizímu zavinění na nemocenské, máte nárok na peněžité důchod, jehož výši udává rozdíl mezi výší nemocenské a průměrným výdělkem před poškozením. Po skončení pracovní neschopnosti nebo při invaliditě činí váš nárok na náhradu rozdíl mezi průměrným výdělkem před poškozením a po poškození. Do výdělku se připočítává i případné udělení invalidního důchodu. Osobám samostatně výdělečně činným se hradí ušlý zisk, jehož stanovení bývá někdy obtížné. V tomto případě je proto vhodnější nechat ušlý zisk vyčíslit daňovým poradcem ve znaleckém posudku.

Náhrada za ztrátu na důchodu

Poškozený má zpětně právo nárokovat i ztrátu na důchodu. A to pokud vznikne rozdíl mezi výší důchodu, na kterou má poškozený nárok, a výší důchodu, na kterou by mu vznikl nárok tím, že by do průměrného měsíčního výdělku, ze kterého byl důchod vyměřen, byla zahrnuta i náhrada za ztrátu výdělku po skončení pracovní neschopnosti.

Náhrada nákladů léčení a pohřbu

Pokud vznikly poškozenému náklady na léčení, které zčásti nebo úplně nehradí pojišťovna, může jejich proplacení požadovat po osobě, která újmu způsobila. Do těchto náhrad podle zákona spadají všechny náklady účelně spojené s léčením a v případě smrti i přiměřené výdaje spojené s pohřbem. Za náklad spojený s léčením může soud v určitých případech uznat i některé estetické zákroky nebo výdaje spojené s najmutím ošetrovatelky.

Foto: www.sxc.hu

Odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění

Škoda na zdraví umožňuje poškozenému nárokovat jednorázovou náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění. Její výši určují v obou případech přílohy zmíněné vyhláška 440/2001 Sb. bodovým ohodnocením, z nichž každý má hodnotu 120 Kč. Posudek, na základě kterého se tato náhrada stanovuje, vydává ošetřující lékař až po stabilizaci bolesti nebo ustálení zdravotních komplikací.

V jistých odůvodněných případech může být hodnota bodu soudním rozhodnutím navýšena až o 50 %. Ve zvlášť výjimečných případech není navýšení hodnoty bodu nijak limitováno a celková náhrada může dosáhnout řádu milionů korun.

Vyrovnaní náleží poškozenému za bolest způsobenou škodou na zdraví, přičemž bolestí se pro tyto účely myslí každé tělesné a duševní strádání. Náhrada za ztížení společenského uplatnění patří poškozenému za následky škody na zdraví, které jsou trvalého rázu a mají prokazatelně negativní vliv na uplatnění v životě a ve společnosti, nejvíce pak na uspokojování životních a společenských potřeb, včetně výkonu dosavadního povolání nebo přípravy na něj.

Zřetel soud bere i na ztížení možnosti dalšího vzdělávání a možnosti se uplatnit v rodinném, politickém, kulturním nebo sportovním životě s ohledem na věk poškozeného.

Jednorázové odškodnění pozůstalých při usmrcení osoby blízké

Pokud dojde k úmrtí poškozeného, mají pozůstalí nárok na jednorázové odškodnění, které dosahuje 85 až 240 tisíc Kč podle stupně příbuzenského vztahu.

Pozůstalým náleží odškodnění ve výši:

- 240 000 Kč manželovi nebo manželce
- 240 000 Kč každému dítěti
- 240 000 Kč každému rodiči
- 85 000 Kč každému rodiči při ztrátě dosud nenarozeného počatého dítěte
- 175 000 Kč každému sourozenci zesnulého
- 240 000 Kč každé další blízké osobě žijící ve společné domácnosti s usmrceným v době, kdy došlo k události, jež škodu na zdraví a následnou smrt způsobila

Náhrada nákladů na výživu pozůstalých

V případě usmrcení poškozeného zákon pamatuje i na pozůstalé, které zemřelý živil nebo byl povinen jim výživu poskytovat. Toto opatření ale neplatí, pokud jsou už tyto náklady ze stejného důvodu hrazeny z dávek důchodového zabezpečení. Výpočet náhrady na výživu vychází z průměrného výdělku zemřelého, její celková výše ale nesmí překročit částku, která by poškozenému patřila jako náhrada za ztrátu výdělku podle po skončení pracovní neschopnosti. Na toto omezení se nebere zřetel, pokud byla škoda způsobena úmyslně, z jiných závažných důvodů hodných zřetele nebo kvůli hrubé nedbalosti.